

JAK USPOŘÁDAT REUSE DEN

METODICKÝ NÁVOD PRO MĚSTSKÉ ČÁSTI

Magistrát hl. města Prahy
Odbor ochrany prostředí
Oddělení odpadů

OBSAH

1	Úvod	3
2	Reuse den na městské části	4
3	Krokovník	5
4	Organizace Reuse dne	6
5	Finanční požadavky	10
6	Technické požadavky	10
7	Desatero Reuse dne	10
8	Statistiky proběhlých akcí	11

ÚVOD

Tento metodický návod je určen pro zástupce městských částí, kteří mají zájem uspořádat Reuse den. Reuse den je jednodenní komunitní akce, která si klade za cíl prezentovat občanům Prahy praktickou ukázkou předcházení vzniku odpadu a komunikaci tématu udržitelných spotřebních návyků. Samotná akce zároveň umožňuje zbavit se předmětů z domácností smysluplně a dát jim nový život.

Reuse dny se mezi občany staly velice oblíbenými akcemi, a proto Vám představujeme následující metodiku, která shrnuje naši dobrou praxi a zkušenosti z pořádání reuse dnů od roku 2021. Zároveň se staly jedním z klíčových projektů strategie hl. města Praha pro přechod na cirkulární ekonomiku - Cirkulární Praha 2030.

Metodický pokyn sdružuje praktické informace pro možnost realizace této akce buď svépomocí v rámci kapacit úřadu, nebo nabízí alternativu pro možnost spolupráce s externími profesionálními organizacemi a zároveň shrnuje statistiky z dosavadních konání.

REUSE DEN NA MĚSTSKÉ ČÁSTI

Reuse den je typ komunitní akce, která má dvě důležité funkční roviny: edukativní a environmentálně-sociální. Jedná o silný komunikační nástroj pro municipality, díky kterému je možno komunikovat témata předcházení vzniku odpadu, udržitelných spotřebních návyků a zejména pozitivního vztahu vedení městské části k tématu udržitelnosti. Jedná se o typ akce, která je populární, a na základě statistik z předchozích konání lze deklarovat fakt, že se počty účastníků mohou pohybovat až v počtu vyšších stovek.

Důležitou součástí tohoto eventu tvoří SWAP, tedy výměna předmětů. Tato aktivita je obohacena o doprovodný a edukativní program, inspirativní přednášky, praktické workshopy a občerstvení. Sortiment předmětů vhodných k donesení je především z domácnosti - textil, knihy, hračky, nábytek, květiny a další, který si pořadatel definuje. Platí zde však jednoduché komunikační pravidlo: Občané by měli nosit předměty ve skvělém stavu, které již nevyužijí, ale někomu jinému dobře poslouží. Důležitá součást projektu je zároveň spolupráce s externími organizacemi, které již na poli předcházení vzniku odpadu a udržitelnosti fungují. Tento projekt lze zároveň uspořádat samostatně nebo přidružit k většímu eventovému celku, například akci „Zažij město jinak“.

KROKOVNÍK

1.	Vytvoření realizačního týmu, určení koordinátora akce.
2.	Výběr lokality.
3.	Stanovení termínu konání akce.
4.	Kontaktování lokálních spolků, výzva k zapojení do akce v podobě workshopu/přednášky.
5.	Kontaktování externích organizací pro vytvoření spolupráce v odvozu nerozebraných předmětů, vytvoření workshopových stanovišť či inspirativních přednášek.
6.	Tvorba komunikačních materiálů pro propagaci na sociálních sítích (FB, IG,...)
7.	Tvorba harmonogramu akce a programu
8.	Tvorba oboustranného plakátu s programem pro možnost odeslání poštou i inzercí na sociálních sítích.
9.	Týden před konáním akce rozeslání letáků poštou, intenzivní komunikace na sociálních sítích i v kooperaci se zapojenými organizacemi.
10.	Realizace akce, sběr dat (váha, počet kusů) pro možnost finální analýzy dopadu akce.
11.	Rozdání a odvoz nerozebraných předmětů zapojenými organizacemi, úklid lokality.
12	Interpretace statistických dat a jejich sdílení v rámci poděkování z účasti na akci.

ORGANIZACE REUSE DNE

1. Vytvoření realizačního týmu, určení koordinátora

Reuse den je typ eventů, který vyžaduje míru organizace a angažovanosti ze strany zástupců pořadatelské MČ. V samotném úvodu je nezbytné sestavit realizační tým, který se postará o komplexní zajištění celé akce od úvodního plánování po finální analýzu statistických dat po skončení události. Tento metodický pokyn si klade za cíl sjednotit důležité body v rámci realizace akce tak, aby bylo zajištěno její kvalitní provedení s vysokou mírou úspěchu.

Koordinátor zajišťuje klíčové funkce v rámci organizace celé akce. Komunikuje se všemi zapojenými stranami, podílí se na výběru lokality a termínu konání, vytváří harmonogram činností, dohlíží na dodržování termínů a smluvených závazků. Dohlíží na sběr statistických údajů, ty po skončení akce interpretuje a poskytuje pro možnost využití komunikačnímu oddělení.

2. Výběr lokality

Jedná se o venkovní typ komunitní akce. Při výběru lokality pro její konání lze uvažovat dvěma způsoby: vybrat populární lokalitu, kde se autonomně předpokládá s vysokou návštěvností (hlavní náměstí, frekventovaná prostranství aj.) a nebo naopak využít popularitu akce k propagaci prostoru, který není tolik navštěvovaný, ale MČ by opět ráda prostor popularizovala.

- Dobrá dostupnost MHD i autem
- Zajištění možnosti připojení do elektrické sítě
- Zajištění WC (mobilní varianta/využití WC v přilehlé kavárně/restauraci)

Tip: při výběru lokality preferovat prostranství, kde je možnost schovat se pod střechu v případě nepříznivého počasí.

3. Výběr termínu

Jelikož se jedná o venkovní typ akce, faktor počasí je nutno brát v potaz. Při výběru termínu akce je dobré zvažovat termíny od poloviny května do poloviny června a poté od září do poloviny října. Během letních prázdnin se nedoporučuje konání akce z důvodů nízké očekávané návštěvnosti. Reuse den je typ celodenní akce, je nanejvýš vhodné jej koncipovat na jeden den během víkendu v časovém rozmezí 10:00 - 17:00.

4. Spolupráce s lokálními spolky

Jedná se o typ komunitní akce, která má svým principem velký potenciál pro vytvoření spolupráce s lokálními spolky a organizacemi. Může se jednat o místní ekologické spolky, mateřské spolky či jiné organizace, které jsou svým působením spojeny s otázkou udržitelné budoucnosti. Spolupráce může probíhat na úrovni propagace akce či fyzické účasti v den konání eventů.

5. Spolupráce s externími organizacemi

Základním motivem pořádání této akce je prezentace předcházení vzniku odpadu v praxi skrze výměnu předmětů - SWAP, a zároveň ukázka spolupráce s profesionálními organizacemi, které již na poli předcházení vzniku odpadu figurují. Tyto organizace s předměty, které se nerozeberou na místě konání, dále nakládají tak, aby na konci akce nezbyl ideálně odpad žádný. Zároveň mají velkou aspiraci na zajištění edukativního vystoupení či realizaci stánku v den pořádání akce.

Příklady možných spolupracujících organizací:

- 1) Textil: lokální textilní organizace (POTEX, Diakonie Broumov, Klub svobodných matek aj.)
- 2) Předměty z domácnosti: charitativní a dobročinné organizace, či lokální svozová společnost, např.: PSAS - převoz a uložení do Reuse pointů
- 3) Celodřevěný nábytek, který vyžaduje opravy: lokální dílny, reuse centra (např. Z pokoje do pokoje)
- 4) Nábytek, který nevyžaduje opravy (nečalouněný): lokální nábytková banka, reuse centrum, např.: Nábytková banka Praha
- 5) Knihy: organizace zajišťující navracení knih do oběhu, např.: Reknihy, Knihobot, Městské knihovny
- 6) Přistavení VOK na místo konání: lokální svozová společnost
- 7) Elektronika: Opravárna s.r.o.

"Cílem spolupráce s externími organizacemi je, aby na konci zůstal přistavený objemný kontejner prázdný!"

6. Propagace akce

V rámci propagace akce hovoříme v první řadě o tvorbě komunikačních materiálů, které by měly definovat princip celé akce, vytvoření harmonogramu propagace, jeho dodržení a vytvoření spolupráce se spolupracujícími organizacemi, které tuto akci propagují skrze své komunikační kanály. Je vhodné se zaměřit na osvědčené komunikační kanály, kterými daná MČ běžně a s úspěchem komunikuje se svými občany. Zároveň je vhodné zvážit propagaci akce pro všechny věkové kategorie a v návaznosti na to vhodně volit komunikační prostředí. Zároveň je doporučeno, aby měla akce jednotný brand či bylo použito jednotné barevné spektrum při tvorbě komunikačních a propagačních materiálů tak, aby byla akce pro občany lehce rozpoznatelná.

1) Online propagace: Facebook, Instagram, TikTok, emailové komunikace

- vytvoření banneru pro vytvoření události na FB
- vytvoření události na FB s konkrétními informacemi o konání
- možnost komunikace jednotlivých novinek (např.: nové aktivity, spolupracující organizace aj.)
- vytvoření obrázku s propagací akce do podpisového vzoru emailu

Tip: Velkého dosahu propagace akce lze dosáhnout v přímém oslovení aktivních ekologických, ale i jiných organizací na sociálních sítích s prosbou následné propagace, vyvěšení plakátu na frekventovaném místě a na budoucím místě konání akce.

2) Offline komunikace: plakáty, letáky, inzerce v místních novinách

Vzhledem k trendu celé akce, předcházení vzniku odpadu, je vhodné přistupovat k tisku materiálu v šetrnějším režimu.

- plakáty ve velikosti A5 pro možnost odebrání v rámci frekventovaného místa na MČ (pošta, obchod, komunitní centrum, knihovna aj.) či přímému zaslání poštou
- Plakáty zalaminované ve velikosti A3 pro možnost vyvěšení na obecní nástěnce a jiných frekventovaných venkovních lokalitách
- Inzerce v místních novinách pro možnost oslovení i těch občanů, kteří nejsou aktivní na sociálních sítích

Tip: Pro možnost oslovení co možná největšího počtu místních obyvatel se osvědčilo odeslání letáků poštou v předstihu jednoho týdne před samotným konáním akce.

3) Vytvoření harmonogramu komunikace a propagace:

Je dobrou praxí tento harmonogram připravovat dopředu a ve spolupráci s komunikačním oddělením dané MČ. V obecné rovině je ideální celou akci začít propagovat měsíc před samotným konáním akce, nejintenzivněji potom týden předem.

Tip: Téma předcházení vzniku odpadu, neudržitelné spotřeby a neúměrného plýtvání jsou tíživá témata. Je však nanejvýš vhodné celou problematiku i přes tuto skutečnost komunikovat pozitivně.

7. Edukativní program

Edukace a zajištění inspirativního programu je základním stavebním kamenem celé akce. V současné době na území hl. m. Prahy figuruje velké množství inspirativních řečníků, spolků, organizací, kteří svým působením pomáhají propagaci udržitelnosti a autonomně vytvářejí pozitivní příklady dobré praxe. Vytvoření zajímavého edukačního programu je výhodnou příležitostí, jak zatraktivnit celou akci. Ideální variantou je oslovení lokálních ekologických spolků, kteří svou činnost koncentrují na danou MČ, není to však nutností.

8. Doprovodný program

Vytvoření doprovodného programu je nepostradatelným prvkem, který je potřeba vzít v úvahu. Vytvoření dětského koutku, kreativních workshopů se zaměřením na upcycling, využití "odpadu jako zdroje" pro tvorbu jakéhokoliv druhu výrobku či zajištění stánku s občerstvením v bezobalové podobě bude mít za efekt, že se z akce stane příjemná komunitní záležitost. Při úvaze o doprovodném programu jakéhokoliv druhu je důležité mít neustále na paměti základní princip celé akce, tedy udržitelnost, předcházení vzniku odpadu, zero waste, omezení plýtvání, preference lokálních potravin a surovin, snižování uhlíkové stopy akce aj.

9. Občerstvení

Zajištění možnosti občerstvení pro účastníky akce podpoří komunitní ráz celého eventu a zároveň má funkci pozdrzet tyto návštěvníky na místě akce po delší dobu, což je velmi žádaný efekt. Občerstvení je vhodně zvažovat v duchu ochrany životního prostředí, preference lokálního dodavatele, vyloučení používání jednorázových plastových obalů či výrobků. Občerstvení lze koncipovat jako mobilní variantu, v tomto případě nutno zajistit přívod elektřiny k vozu, nebo se domluvit na spolupráci s přílehlou kavárnou či jinou provozovnou.

10. Swap - výměna předmětů

Podstatným nástrojem této akce je SWAP, tedy výměna předmětů mezi účastníky. Díky SWAPu je návštěvníkům akce umožněno zbavit se svých přebytků z domácnosti smysluplně, udělat radost někomu dalšímu a zároveň pro sebe pořídit potřebné předměty. Systémem SWAPu dochází k mentálnímu naplnění z pořízení "nových předmětů", i když z druhé ruky. Zároveň se tímto systémem snižuje tlak na konzumní systém a prodlužuje se životní cyklus věcí. Autonomně zároveň návštěvník uvažuje o alternativních možnostech pořizování předmětů, a dochází tak ke klíčové edukaci udržitelných spotřebních návyků. Spolu s celkovým udržitelným rázem celé akce a kvalitním doprovodným a edukativním programem je velká aspirace úspěchu v odklonu od neudržitelného konzumního způsobu života.

Průběh SWAPu:

V úvodní fázi dojde k roztrídění předmětů, či k tomu dochází průběžně, jak návštěvníci přichází. Ty, které jsou již z jakéhokoliv důvodu nepoužitelné, se separují a po skončení akce roztřídí a správně zlikvidují. Zbylé předměty se třídí podle kategorií a vhodně po areálu. Důležité je průběžné vedení evidence donesených předmětů a návštěvníků tak, aby bylo možno po skončení akce úspěšnost akce analyzovat z pohledu množství odpadu, který byl díky akci vrácen do oběhu.

Kvalita přinesených předmětů je preventivně ošetřena předběžnou komunikací akce ve stylu: "Přineste předměty ve skvělém stavu, které budou dobře sloužit dál!".

V rámci celé akce průběžně probíhají kreativní workshopy (upcyclace, využití materiálu jako zdroje, edukace oprav nábytku, šicí dílny aj.). Velmi žádaná služba je možnost drobných oprav oděvů přímo na akci pomocí přítomné švadlenky. Mohou probíhat i přednášky a diskuze ideálně za pomoci moderátora akce či koordinátora akce, ozvučovací techniky a jednoho mikrofону. Moderátor v průběhu akce komunikuje s účastníky se organizacemi, současně probíhá prezentace jejich činnosti. Po skončení akce se zbylé předměty zváží, spočítají, roztřídí dle kategorií a poskytnou se k odvozu zapojenými externími organizacemi. Předměty, které byly určeny k likvidaci budou odvezeny svozovou společností. Veškeré předměty v průběhu akce byly zaevidovány a budou zároveň analyzovány.

Tip: Jak podpořit benefiční charakter akce je na místě instalovat kasičku/nádobu pro možnost odevzdání dobrovolného vstupného, které je po předchozí dohodě darováno vybrané místní občanský prospěšné společnosti. Návštěvníci mají lepší pocit, že na akci mohou být účastní a zároveň jsou jejich finance užity na dobrou věc.

FINANČNÍ POŽADAVKY NA REALIZACE AKCE SVÉPOMOCÍ

Vzhledem k faktu, že tato akce neodmyslitelně zahrnuje spolupráci externích subjektů, je vhodné alokovat finance v rozpočtu MČ pro inspirativní řečníky, zapojené organizace, svozovou společnost či jiné subjekty. Výše částky se bude lišit na základě počtu spolupracujících organizací, odhadem se jedná o rozmezí 20 000 - 40 000 Kč.

TECHNICKÉ POŽADAVKY

- 1) Mikrofon, ozvučovací technika
- 2) 4x velké stoly (či více, dle počtu účinkujících)
- 3) Prodlužovací kabel pro elektrické připojení
- 4) Mobilní WC (v případě, že není k dispozici WC v rámci spolupracujících kavárny/provozu)
- 5) Štendr 6 ks
- 6) Ramínka (150 ks)
- 7) Stoly a židle pro možnost posezení/pivní sety (6 setů)
- 8) Párty stany/přístřešky - 4 ks

DESATERO REUSE DNE

Pro úspěšné konání akce je třeba dbát na to, že akce je především o osvětě a edukaci a její průběh by tedy sám měl reflektovat udržitelnost a naplňovat základní principy, které chcete touto akcí komunikovat. Na místě je dbát na třídění a limitování jednorázových obalů. Úkolem pořadatele je místo poté vyčistit do původního stavu.

- 1) Pořadatel vnímá udržitelnost jako životní styl a vyhýbá se "greenwashingu"**
- 2) Propojování místních organizací a důraz na komunitní ráz akce (nejedná se o festival)**
- 3) Pozitivní komunikace tématu**
- 4) Preference bezobalových alternativ a opakovaně použitelného nádobí**
- 5) Kreativní workshopy zaměřené na upcyclaci, tj. využití odpadu jako zdroje**
- 6) Doprovodný program složený z aktivit podporujících udržitelnost a edukaci v tématu**
- 7) Občerstvení lokální, nejlépe bezobalové**
- 8) Podpora opravitelnosti věcí**
- 9) Sběr dat a jejich interpretace je klíčová**
- 10) Pravidelné opakování akce**

STATISTIKY PROBĚHLÝCH AKCÍ:

Reuse den ve Slivenci			
Typ předmětu	Množství přinesených věcí od účastníků SWAPu	Množství předmětů, které se na místě rozebralo	Typ organizace, která si odebrala zbylé předměty
Textil	1343 Kg	89%	Potex
Předměty z domácnosti	682 Kg	93%	Swap Prague, z.s.
Knihy	731 Ks	62%	Knihobot
Nábytek	66 Ks	58 ks	Swap Prague, z.s.
Reuse den v OC Cíl, Praha 10			
Typ předmětu	Množství přinesených věcí od účastníků SWAPu	Množství předmětů, které se na místě rozebralo	Typ organizace, která si odebrala zbylé předměty
Textil	1350 Kg	88%	Potex
Předměty z domácnosti	431 Kg	88%	Swap Prague, z.s.
Knihy	567 Ks	160 Ks	Knihobot
Nábytek	15 Ks	100%	-
Zažij město jinak, Čechovo náměstí, Praha 10			
Typ předmětu	Množství přinesených věcí od účastníků SWAPu	Množství předmětů, které se na místě rozebralo	Typ organizace, která si odebrala zbylé předměty
Textil	1214 Kg	87%	Potex
Předměty z domácnosti	441 Kg	95%	PSAS
Knihy	350 Ks	72%	Knihobot, knihobudky
Nábytek	11 Ks	100%	-

Kontaktní informace

Ing. Pavla Antonínová, PhD.
Magistrát hl. m. Prahy
Oddělení odpadů
email: pavla.antoninova@praha.eu
tel. 771 269 022

Tato metodika byla vytvořena ve spolupráci s:
Federace nábytkových bank a reuse center
Ing. Jitka Hofmanová
email: jitka.hofmanova@reusefederace.cz

